

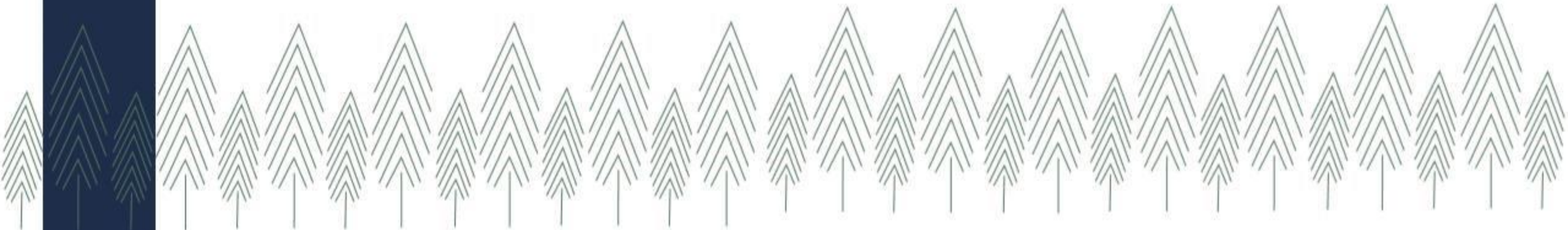
RAUTAVAARA



PARAS LUONNOSTAAN

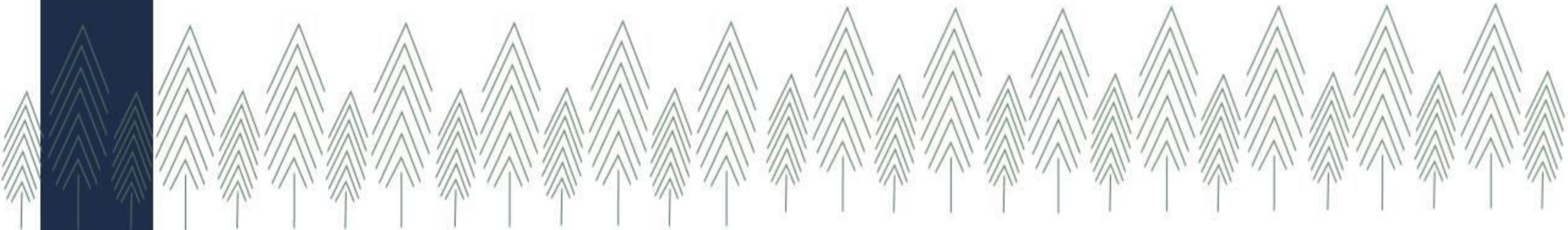
LAAJA HYVINVOINTIKERTOMUS 2017-2021

Kunnanvaltuusto **.**.2021 § **



Sisällys

- Miksi hyvinvointikertomus?
- Yleistä rautavaaralaisten hyvinvoinnista
- HYTE-työ Rautavaaralla painopistealueittain
- Yhteenveto



Miksi hyvinvointikertomus?

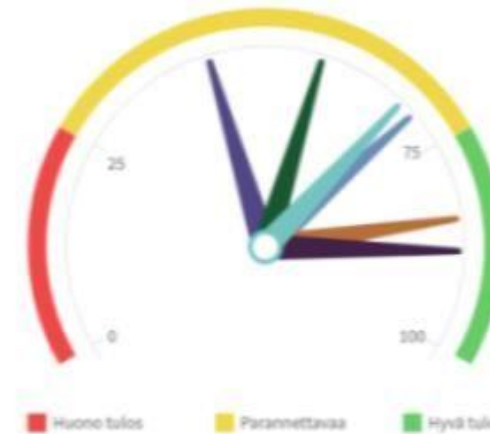
- Kuntalain (410/2015) 1 §: Kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestävällä tavalla.
- Terveystalain (1326/2010) 12 §: Kunnan on seurattava asukkaittensa terveyttä ja hyvinvointia sekä niihin vaikuttavia tekijöitä väestöryhmittäin sekä kunnan palveluissa toteutettuja toimenpiteitä, joilla vastataan kuntalaisten hyvinvointitarpeisiin.
- Rautavaaran kunnan hyvinvointikertomus 2017-2021 on rakennettu hyvinvointisuunnitelman tavoitteita mukaillen ja tuomalla esille hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi tehtyä työtä suunnitelmassa asetettujen tavoitteiden ja mittareiden mukaisesti. Kaikkiin mittareihin ei kuitenkaan ollut saatavilla vastauksia, mutta toteutusta on kuvattu muutoin mikäli tieto on ollut löydettävissä.

Yleistä rautavaaralaisten hyvinvoinnista

TEAvisari on työväline kunnille ja kouluille jolla kuvataan kunnan toimintaa asukkaidensa terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi.

TEAvisarin avulla saadaan kuva HYTE-työn onnistumisesta eri osa-alueilla. Rautavaaralla on vuonna 2020 onnistuttu erityisesti **lukiokoulutuksen ja perusopetuksen osalta**. Parannettavaa on erityisesti **liikunnassa**.

Kaikki sektorit : Rautavaara 2020



● Kuntajohto
● Perusopetus
● Lukiokoulutus
● Ammatillinen koulutus
● Liikunta
● Perusterveydenhuolto
● Kulttuuri
Aineisto päivitetty 04.12.2020

Pisteet	Rautavaara	Koko maa
Kaikki sektorit	74	68
Kuntajohto	70	78
Perusopetus	84	66
Lukiokoulutus	88	69
Ammatillinen koulutus	-	66
Liikunta	43	72
Perusterveydenhuolto	57	67
Kulttuuri	68	59

Rautavaaralaiset kokevat itsensä Pohjois-Savon kuntalaisista neljänneksi onnellisimmaksi...

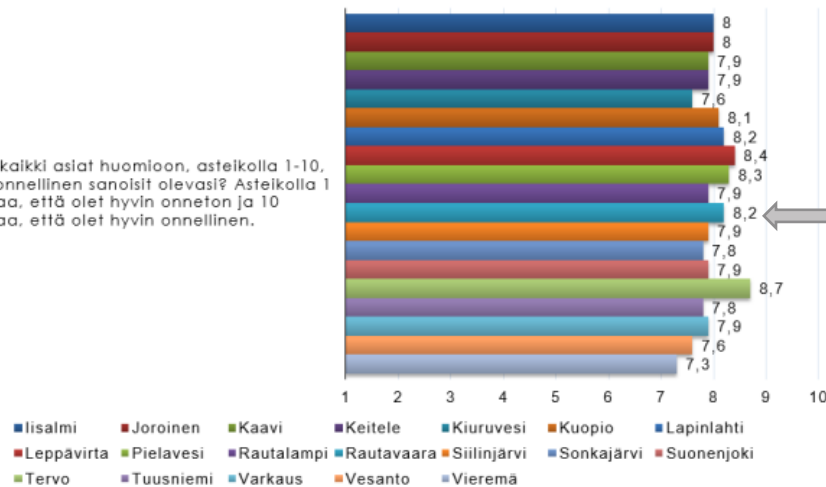
... mutta mm. palveluiden vähyyys ja niiden huono saavutettavuus vähentää hyvinvoinnin kokemista.

Onnellisuus

Ottaen kaikki asiat huomioon, asteikolla 1-10, kuinka onnellinen sanoisit olevasi?

Asteikolla 1 tarkoittaa, että olet hyvin onneton ja 10 tarkoittaa, että olet hyvin onnellinen.

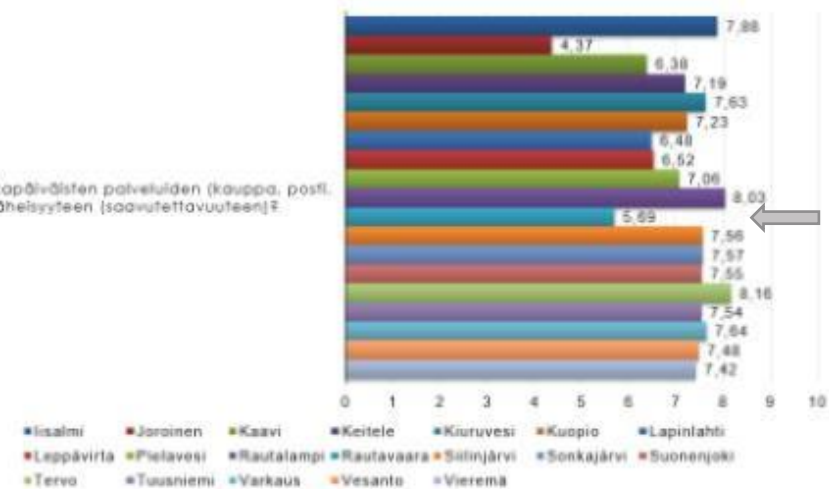
Ottaen kaikki asiat huomioon, asteikolla 1-10, kuinka onnellinen sanoisit olevasi? Asteikolla 1 tarkoittaa, että olet hyvin onneton ja 10 tarkoittaa, että olet hyvin onnellinen.



Aseinseutusi tuottama hyvinvointi

Kuinka tyytyväinen... (skaala: Ei lainkaan 0 – Erittäin tyytyväinen 10)

...olet jokapäiväisten palveluiden (kauppa, posti, pankki) läheisyyteen (saavutettavuuteen)?



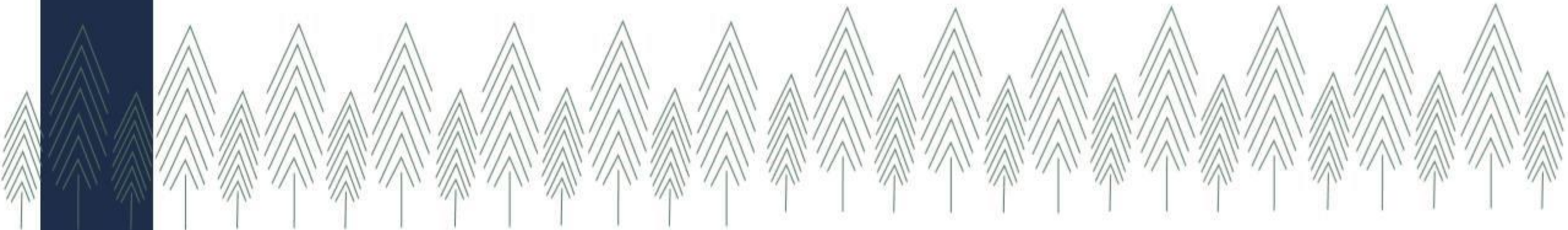
(Pohjois-Savon kokemuksellinen hyvinvointikysely 2020, n=2494, Rautavaaran vastaukset 1,3%)

Rautavaaran kunnan valtuustokaudelle 2017-2021 laadittiin hyvinvointisuunnitelma, johon on määritelty seuraavat painopistealueet:

- Yhteisöllisyyden edistäminen ja syrjäytymisen ehkäiseminen
- Ikäihmisten kotona asumisen tukeminen
- Työttömien aktivointi
- Lapset, nuoret, perheet - ennaltaehkäisevä työ
- Viihtyisä, houkutteleva ja turvallinen asuinympäristö
- Sivistystoimi
- Terveellisten elintapojen edistäminen
- Elinkeinotoimi

HYTE-työ Rautavaaralla painopistealueittain

HYTE-työ = hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyö



Yhteisöllisyyden edistäminen ja syrjäytymisen ehkäiseminen

- **Liikuntapaikkojen ja –ryhmien sekä järjestävien tahojen helppoon löydettävyyteen ja saavutettavuuteen** panostettiin vuosina 2019-2020, jolloin esillä oli sähköinen liikuntakalenteri → kalenterin uudelleen käynnistäminen ja jatkossa enemmän yhdistyksiä mukaan.
- **Yhdessä tekemisen lisäämiseksi** kunnan vapaa-aikaohjaaja on järjestänyt toimintaa ja erilaisia perheille suunnattuja tapahtumia. Liikunta- ja kulttuuritoimien järjestämiä tapahtumia järjestettiin.
- **Liikunnallisuuteen ja päihteettömyyteen ohjattiin** kouluhenkilökunnan, kouluterveydenhoitajan sekä koulukuraattorin (mm. valistusvierailijat, tilaisuudet vanhemmille) toimesta. Tavoitteiden toteutumisen mittaamiseksi määritellyn kouluterveyskyselyn tuloksia ei kuitenkaan ole saatavilla Rautavaaran oppilasmäärän ollessa pieni.

- **Etsivää nuorisotyötä kehitettiin** & lasten ja nuorten hyvinvoinnin sekä turvallisen kasvun ja kehityksen huomiointi päätöksenteossa → lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma päivitettiin.
- Vuosien 2017-2020 välillä **kaikkiin etsivän nuorisotyön ilmoitettuihin nuoriin on otettu yhteys** ja asioita edistetty nuoren itsensä haluamalla tavalla. Vuosi 2021 vielä kesken.
- **Aikalisätoiminta**
- **Läsnäolo koululla ja yksilökeskustelut** koulumotivaatiosta ja tulevaisuudesta toimivat ennaltaehkäisevässä hengessä, mikä näkyy yleisenä hyvinvointina ja paremmin jatko-opintoihin ohjautumisena sekä kykynä keskustella hankalista aiheista aikuisen tai ammattilaisen kanssa, mikäli haasteita ilmenee.
- **Etsivän nuorisotyötä kehitetään** olemalla mukana vertaistuellisissa etsivän nuorisotyön verkostoissa ja osallistumalla AVI:n ja Into ry:n järjestämiin tilaisuuksiin, joissa käsitellään ajankohtaisia teemoja, haasteita ja ratkaisuja.

Rautavaara, 18-24 -vuotiaat (sotkanet.fi & nuorisotilastot.fi)	2017	2018	2019	2020
Työttömien 18-24 -vuotiaiden määrä, % työvoimasta	22,5	25,8	-	-
Toimeentulotukea saaneet 18-24 - vuotiaat %- osuus vastaavan ikäisestä väestöstä	37,7	29,0	28,6	-
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet	-	-	Laskennallinen arvio 4,4 - - 7,4% , yhteensä 6- 10 henkilöä	-
Pääasiallinen toimeentulo pitkäaikainen toimeentulotuki (Nuorisotilastot.fi), %	8,7 (n=69)	5,0 (n=40)	6,23 (n=80)	7,3 (n=96)
Työtön TE-palveluihin ilmoittautunut, %	13,4	10	3,75	6,25
Työtön, ei ilmoittautunut, %	2,9	5	1,25	0

Ikäihmisten kotona asumisen tukeminen

- **Kotona annetut palvelut** ovat Rautavaaran kunnan ensisijainen palvelu
- Kohti eKuntaa –hankkeessa on **pilotoitu etähoitotabletteja**
- **Esteetöntä ja turvallista asumista on edistetty** arvioimalla iäkkäiden palveluissa hoito- ja palvelusuunnitelmassa ja niiden tarkistuksessa myös asumiseen liittyviä seikkoja
- Yli palvelualue rajojen on **pyritty tukemaan kotona asumista** > vuonna 2017 ikäihmisille suunnattu Voimatupa, ikääntyneiden kuntosali lisää merkittävästi ikäihmisten fyysistä kuntoa, hyvinvointia ja sen myötä myös kotona asumisen vuodet oletettavasti lisääntyvät

Kotona asuvat 75-vuotta täyttäneet, % samanikäisestä väestöstä (sotkanet.fi)

Rautavaara	2017	2018	2019	2020
	87,3	85,6	86,1	-

Tehostetussa palveluasumisessa 75-vuotta täyttäneiden hoitopäivät (sotkanet.fi)

Rautavaara	2017	2018	2019	2020
	11677	11879	12485	-

Säännöllisen kotihoidon piirissä 31.11. olleet 75-vuotta täyttäneet asiakkaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä (sotkanet.fi)

Rautavaara	2017	2018	2019	2020
	17,9	18,7	-	-

Asunnon muutostyöt ja asuntoon kuuluvat laitteet ja välineet, 65-vuotta täyttäneitä asiakkaita vuoden aikana, kunnan kustantamat palvelut (sotkanet.fi)

Rautavaara	2017	2018	2019	2020
	7	2	-	-

Omaishoidon tuesta sopimuksen tehneitä hoitajia vuoden aikana yhteensä, kunnan kustantamat palvelut (sotkanet.fi)

Rautavaara	2017	2018	2019	2020
	22	24	21	-

Työttömien aktivointi

- Rautavaaran kunta palkkasi **työkoordinaattorin vuonna 2018**
- Koulutus- ja työpaikkojen **aktiivinen seuranta asiakkaan kanssa**
- Työkoordinaattori on myös yhteistyössä TE-toimiston kanssa tehnyt osoituksia avoimiin työpaikkoihin
- **Työkokeilut ja palkkatukipaikat**
- **Työkykyä ylläpitävää työtoimintaa** esim. etäkuntouttavaa työtoimintaa → palautetta kerätty
- Työttömien **terveystarkastukset**, työ- ja toimintakyvyn selvityksiä on ostettu ostopalveluina Suomen Terveystalolta
- TYP-työnä ohjattu asiakkaita ammatillisen kuntoutukseen. Myös KYS kuntoutustutkimuspoliklinikalle on ohjattu asiakkaita perusteellisiin työ- ja toimintakyvyn selvityksiin

- **Yhteistyön merkitys** - TE-toimisto, sosiaalitoimi → aktivointisuunnitelmat ja työllistämisuunnitelmat. Rautavaaran Työraitti ry:n kanssa tiivistä yhteistyötä. Asiakkaita ohjataan kuntouttavaan työtoimintaan Sattuman kaupalle sekä verstaalle.
- Asiakkaita **motivoidaan ja asetetaan tavoitteita** aktivointisuunnitelmia tehdessä ja sovitaan kuntouttavan työtoiminnan aloittamisesta. Tavoitteita tarkastellaan sopimuksen aikana ja työkoordinaattori käy säännöllisesti paikanpäällä tai on yhteyksissä puhelimitse.
- **Terveydenhuollon kanssa yhteistyötä** tehdään työttömien terveystarkastusten sekä mielenterveyspuolen kanssa. Asiakkaita ohjataan oikean palvelun piiriin ja varataan aikoja.

Rautavaara	2017	2018	2019	2020
Pitkäaikaistyöttömät, % työttömistä	23,1	14,8	20,3	20,8

Rautavaara	2017	2018	2019	2020
Nuorisotyöttömät, % 18 - 24- vuotiaasta työvoimasta	22,05	25,08	ei lukua	ei lukua

(sotkanet.fi)

Lapset, nuoret, perheet - ennaltaehkäisevä työ

- Poikkileikkaavana teemana hyvinvointisuunnitelmassa perusturvan palvelualueen osalta on ollut **ennaltaehkäisevän työn kehittäminen ja parantaminen**.
- Tärkeimpänä onnistumisena voidaan katsoa olevan **koulukuraattorin tekemä kokonaisvaltainen ennaltaehkäisevä työ**. Hänen läsnäolonsa koululla ja helposti saatavilla olo on luonut lapsille ja nuorille väylän puhua mieltä painaneista asioista jo ennen mahdollisia ongelmia.
- Kuitenkin valitettavan usein perusturvan palvelualueen työssä on jouduttu keskittymään jo olemassa olevien ongelmien ja **tilanteiden ratkaisuun ennaltaehkäisevän toiminnan sijaan**.
- Sosiaalisten ongelmien varhaiseen tunnistamiseen ja niihin puuttumiseen on pyritty reagoimaan niiden vastaan tullessa (päihde, mielenterveys ja väkivalta ym. ongelmat).

- Perheiden kokonaistilannetta arvioitaessa on tehty **moniammatillista tiimityötä** työpareina sekä neuvolan kanssa.
- **Rautavaaralla ei koulupudokkaita** ole ollut valtuustokauden aikana.
- Neuvolatoiminnasta ja kouluterveydenhuollosta on vastannut Kysteri ja heidän toimestaan on toteutettu toimintaohjelman edellyttämiä toimenpiteitä.
- **Moniammatillista eri hallintokunnat ylittävää mielenterveystyötä** on toteutettu Rautavaaran kunnan ehkäisevän päihde- ja mielenterveystyön ryhmässä jonka toiminta on aloitettu vuonna 2018 (sosiaaliohjaaja, mielenterveyshoitaja, kouluterveyshoitaja, vapaa-aikaohjaaja (eptyhdyshenkilö) ja erityisnuorisotyöntekijä) → tulevaisuudessa toiminnan kirkastaminen.
- **Kerhotoimintaa Porinakerhon merkeissä**, joka on perusturvan järjestämää hyvinvointia edistävää toimintaa. Kerho on aloittanut toimintansa vuonna 2018 ja jatkuu edelleen resurssien mahdollistamissa rajoissa.

Lastensuojeluilmoitusten lukumäärä (sotkanet.fi)

Rautavaara	2017	2018	2019	2020
	15	47	43	-

Lastensuojelun laitos- ja perhehoidon käyttökustannukset yhteensä, 1000 euroa (sotkanet.fi)

Rautavaara	2017	2018	2019	2020
	127	130	101	-

Perheitä sosiaalihuoltolain mukaisessa perhetyössä, % lapsiperheistä, kunnan kustantamat palvelut (sotkanet.fi)

Rautavaara	2017	2018	2019	2020
	-	10,3	10,6	-

Viihtyisä, houkutteleva ja turvallinen asuinympäristö

- **Sähköisten palveluiden kehittyminen** on mahdollistanut kuntaan tulevien rakennuslupahakemusten käsittelyn 100 %:sti Lupapiste.fi-palvelun kautta.
- Kunnassa laadittiin **uusi rakennusjärjestys**, joka otettiin käyttöön vuonna 2017.
- Uuden paloaseman ja lastensuojeluyksikön rakennuttaminen.
- **Kunnan tonttikaupoissa on ollut positiivista kehitystä**; vuosien 2019 ja 2020 aikana tonttikauppojen lukumäärä kaksinkertaistui edeltäviin vuosiin verrattuna. Myytäviä tontteja kirkonkylällä, Jokisuunniemessä ja Hiekkahäikällä.
- Kunnan omistamiin **rakennuksiin kohdistettiin korjauksia** vuosien 2017-2020 aikana kiinteistöstrategian mukaisesti. Kunnan omien vuokra-asuntojen käyttöaste on pysynyt n. 80 % tuntumassa ja vuokratalo-yhtiöiden vuokra-asuntojen osalta käyttöaste on pysynyt 88 %:n paikkeilla.
- **Vesi- ja viemärlaitoksen linjasaneerauksia** on toteutettu suunnitelmien mukaisesti vuosien 2017-2021 aikana.

- **Asemakaava-alueiden viihtyvyyden kehittämiseksi** käynnistettiin vuonna 2019 kaavapäivitysprosessi, johon sisältyy kirkonkylän asemakaavan ja Hiekkähäikän ranta-asemakaavan muutokset.
- **Kunta tarjoaa kuntalaisille erilaisia lähiliikuntapaikkoja käyttöön**, kuten kuntopolut, latuverkoston, moottorikelkkareitit ja moottorikelkkailun vapaa-ajoalueen. Kunnan suosituimpiin retkeilykohteisiin kuuluvat Kiparin luonnonsuojelualue näköalatorneineen ja tietenkin Rautavaaran kunnan alueella sijaitseva Tiilikkajärven kansallispuisto. Kunta on pyrkinyt tietoisesti panostamaan lähiliikuntapaikkoihin; esimerkiksi hiihtolatujen ja moottorikelkkareittien kunnossapidon hoitaa urakoitsija urakkasopimuksen mukaisesti.
- **Yhteistyötä** tehty paikallislehti Pitäjäläisen kanssa → Rautavaara-päivien Vaaralla palaa -lehti
- Yhteistyötä tehty yhdistysten kanssa → yhteisöillat, muut tapahtumat

Rautavaaran kunnan väkiluku (kunnan tilinpäätökset)	2017	2018	2019	2020
Henkilöä	1692	1652	1602	1561

Kunnan asukasmäärän putoaminen 2018: -40 hlö, 2019: -50 hlö 2020: -41hlö

Rautavaara (sotkanet.fi)	2017	2018	2019	2020
Kotona asuvat 65 - 74-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä	96,3	96,5	97,9	-
Kotona asuvat 75 - 84-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä	90,3	89,1	91,9	-
Kotona asuvat 85 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä väestöstä	79,0	75,6	71,4	-

Eläkeläisten kotona asumisasteen nostossa on onnistuttu 65-84-vuotiaiden kuntalaisten osalta, mutta 85-vuotta täyttäneiden osalta luvussa on laskua.

Sivistystoimi

- **Lukion toiminnassa on pystytty laajentamaan verkko-opiskelun mahdollisuuksia** ja näin lisäämään mahdollisuutta erilaisten oppimisympäristöjen laajentamiseen. Käyttöön on otettu Iso-verstaan sekä Tutorhousen digiluokan palvelut. Verkko-opiskelumahdollisuuksia tulee lisäämään edelleen keväällä 2021 laadittu yhteistyösopimus Itä-Suomen yliopiston kanssa.
- **Lukion kehittämistyöryhmä on kartoittanut lukion kehittämisen mahdollisuuksia vuosina 2018-2020.** Verkko-opintomahdollisuuksien lisääminen on ollut osa lukion kehittämistä. Osana lukion kehittämistä on valmisteltu myös aikuislinjan perustamista. Aikuislinjan opintosuunnitelma tullaan käsittelemään hyvinvointilautakunnassa kesäkuussa 2021. Myös teemalukion mahdollisuutta on kartoitettu kehittämistyöryhmän puolesta, mutta teemalukion perustaminen ei ole ollut realistista nykyisillä resursseilla.
- **Opetuksen taso on onnistuttu ylläpitämään.** Yksi merkittävä tekijä opetuksen tason ylläpidossa on pätevät opettajat. Opetuksen sisällöt ovat monipuolistuneet perusopetuksessa uuden opetussuunnitelman käyttöönoton myötä. Lukiossa opetuksen monipuolistumisesta kertoo syventävien koulukohtaisten kurssien tarjonnan lisääntyminen.

Keskiasteen koulutuksen saaneet, % 20 vuotta täyttäneistä (sotkanet.fi)

Rautavaara	2017	2018	2019	2020
	43,7	44,2	44,9	-

Korkea-asteen koulutuksen saaneet, % 20 vuotta täyttäneistä

Rautavaara	2017	2018	2019	2020
	12,2	12,7	12,9	-

Nuorisotyöttömät, % 18-24-vuotiaasta työvoimasta

Rautavaara	2017	2018	2019	2020
	22,5	25,8	-	-

Rautavaaran kirjasto (tilastot.kirjastot.fi)	2017	2018	2019	2020
Kokonaislainaus	11 487	12 303	13 934	11 247
Fyysiset käynnit	6 432	6 615	7 300	8 106

Kirjaston kokonaislainauksen määrä noussut, mutta vuosi 2020 vuoden 2017 tasolla (koronavuosi, kirjasto osan vuotta kiinni). Fyysiset käynnit sen sijaan nousseet koronasta huolimatta (omatoimikirjaston avaaminen ja näin aukioloaikojen lisääntyminen).

Kansalaisopiston osalta väestön ikääntyminen ja vähentyminen on vaikuttanut vähentävästi kurssien toteutumis- ja osallistujamääriin. Sovittuja tunteja tullaan jatkossa vähentämään vastaamaan paremmin toteutumis- ja osallistujamääriä. Kuntalaiset tuntuvat kokevan kansalaisopiston toiminnan kunnassa tärkeäksi.

Terveellisten elintapojen edistäminen

Tupakoinnin ja alkoholin kulutuksen vähentäminen

- Ehkäisevän päihdetyön viikko järjestetty vuosittain
- Päihdevalistajien vierailut
- Ehkäisevän päihdetyön osaaja –koulutus
- PAKKA-toiminta
- Päihdetilannekysely
- Nuortenlinkin Pikkasen pihalla-päihdevalistus mobiilipelin kautta

Monipuolisempien ruokatottumusten lisääminen

- Erityisesti kouluruokailussa ja varhaiskasvatuksessa ruoan monipuolisuuden tärkeyden korostaminen

Elinkeinotoimi

- Kunta on jakanut vuosien 2017-2020 aikana **elinkeinotukia yrittäjille** yrityksen perustamiseen, markkinointiin ja kehittämishankkeisiin, työllistämiseen ja oppisopimuskoulutukseen sekä nuorten kesätyöllistämiseen. Yritystukiohjelma on päivitetty 2020 ja elinkeinoyhteistyötä on lisätty
- **Rautavaaran Työraitti ry:n tukeminen.** Kunta **päivitti yritystukiohjelmaa** vuoden 2020 aikana.
- Hanke- ja elinkeinokoordinaattorin palkkaus vuonna 2019
- Hyvinvoinnin edistäminen erilaisia **yhteisöllisiä tapahtumia** toteuttamalla
 - Rautavaara-päivät
 - Venetsialaiset
 - Vaaralla palaa -lehden tuottaminen
 - Kuntalaisten sekä paikallisten toimijoiden aktiivisuutta ajankohtaisiin asioihin on kartoitettu sähköisten kyselytyökalujen, kuten Surveypalin, avulla.
- Kunta on ollut aktiivisesti mukana erilaisissa **elinkeinoprojekteissa ja –hankkeissa**
 - Myö, Työ, Hyö –hankkeet
 - Vaaralla palaa –hanke
 - Live Like a Local in Rautavaara -hanke

Rautavaara (Tilastokeskus)	2017	2018	2019	2020
Yritysten lukumäärä	88 kpl	96 kpl	95 kpl	-

Rautavaara (Kunnan tilastot)	2017	2018	2019	2020
Yhteisöverojen määrä	1 401 085 €	1 359 543€	1 447 118€	1 706 401€

Rautavaara (kunnan tilastot)	2017	2018	2019	2020
Kunnan omistamien vuokra-asuntojen käyttöaste %	87*	87*	78	80
Vuokrataloyhtiön vuokra-asuntojen käyttöaste %	87*	87*	88	89

*vuosina 2017-2018 käyttöaste yhteinen

Kunnan työttömyysaste kääntyi vuonna 2017 selvään laskuun ja on laskenut vuosina 2017-2020 yhteensä 4,1 %-yksikköä. Rautavaaran työttömyysprosentti ei ole ollut koskaan vuodesta 1991 alkavan tilaston mukaan Pohjois-Savon keskiarvon alapuolella, kunnes viime vuonna koropandemiasta huolimatta Rautavaaran työttömyysprosentti oli 12,7 % kun Pohjois-Savon sekä myös koko Suomen keskiarvo oli 13,0 %. Myös yhteisöverojen määrä on noussut.

Yhteenveto

Rautavaaran kunnassa on päästy valtuustokaudella 2017-2021 hyvinvointisuunnitelman tavoitteisiin pääasiassa hyvin, lukuun ottamatta esimerkiksi väkimäärän laskusuunnan loiventamista.

Vuoden 2020 TEAviisarin mukaan hyte-työ on onnistunut erityisesti lukiossa ja perusopetuksessa. Liikunnassa on sen sijaan parannettavaa.

Tulevalla valtuustokaudella tulisi ottaa huomioon erityisesti:

- Hyte-työryhmän toiminnan kirkastaminen (jäsenten sitouttaminen, hyte-vuosikello)
- Vuosittainen hyvinvointiraportointi valtuustolle ja laaja hyvinvointikertomus valtuustokauden päätteeksi

Hyvinvointisuunnitelmassa 2021-2025 huomioitavaa (laaditaan syksyllä 2021)

- Yhteistyö eri toimijoiden välillä
- Ennaltaehkäisevän toiminnan merkitys ja sen kehittäminen
- Indikaattorien tarkoituksenmukainen valinta
- Hyvinvointia ja terveyttä edistävän toiminnan tunnistamisen ja tunnustamisen vahvistaminen
→ ymmärretään toiminnan olevan osa hyteä